

A megváltás története, III. rész

Az üdvösség útja az Ószövetségben

A bűnbe merülő emberiségben Isten újra és újra talál olyanokat, akikben kedvét leli, akiken keresztül tovább viszi az üdvösség reményét. Nóét, majd Ábrahámot követve eljutunk Józsefhez, akit Isten kiválasztott arra, hogy az éhínség idején megtartsa családját életét. Isten választottjaként sok elutasításban, megaláztatásban és szenvedésben részesült. Mindezekben hűséges maradt Istenhez, aki felmagasztalta őt.

Hasonló nehézségekkel nézett szembe Mózes is, aki megszabadította Izráel népét az egyiptomi fogságból, majd elvezette őket az ígért földjéig. Kettőjüket emeli ki István – az első keresztény vértanú – védőbeszédében, amikor azzal szembesíti vádlóit, hogy hozzájuk hasonlóan Krisztust is elutasították, sőt megölték. István a vérével pecsételte meg bizonyágtételét:

A próféták közül kit nem üldöztek a ti atyáitok? Meg is ölték azokat, akik megjövedöltek az Igaznak eljövételét. Most pedig az ő árulóivá és gyilkosaivá lettetek ti [...] (Apostolok cselekedetei 7:52)

A szenvedések ezen az útván nyilatkoztatja ki Isten egyre mélyebben az emberek iránti szeretetét, a számukra elkészített üdvösséget. Így jutunk el a Dávidnak adott messiási ígéretektől az Isten szenvedő szolgájáról szóló próféciáig, amelyek Jézusban teljesedtek be.

Tartalom

- **1 A Paradicsomtól Egyiptomig**
  - 1.1 Nóé – Vigasztalás az özönvíz után
  - 1.2 Ábrahám – Akiben megáldatnak a népek
  - 1.3 József – A megvetett szabadító
- **2 Izráel, a szövetség népe**
  - 2.1 Mózes – Az Egyiptomból való szabadulás
  - 2.2 Dávid – Izráel királya és pásztora
  - 2.3 A próféták kora – Fény a sötétségben
  - 2.4 A próféciák Isten szolgájáról

📌 1 A Paradicsomtól Egyiptomig

Isten a Tőle elfordult emberen is könyörül. Gondviselő szeretetét még a bűn sem szüntetheti meg. Ezt fejezi ki az alábbi íge, amely a bűnbeesés utáni helyzetről beszél:

*Az ÚRisten pedig bőrruhát készített az embernek és feleségének, és felöltöztette őket.
(1 Mózes 3:21)*

De az emberek nem becsülték meg ezt a szeretet, hanem tovább vétkezve még inkább erősítették azt a lavinát, amelyet az első bűn elindított.

1.1 Nóé - Vigasztalás az özönvíz után

A gyorsan megsokasodó bűnök ellenére Isten *talál* [1] egy embert: Nóét, aki kegyelmet nyert a szemében:

Amikor látta az ÚR, hogy az emberi gonoszság mennyire elhatalmasodott a földön, és hogy az ember szívének minden szándéka és gondolata szüntelenül csak gonosz, megbánta az ÚR, hogy embert alkotott a földön, és megszomorodott szívében. Azért ezt mondta az ÚR: Eltörlöm a föld színéről az embert, akit teremtettem; az emberrel együtt az állatokat, a csúszómászókat és az égi madarakat is, mert megbántam, hogy alkottam őket. De Nóé kegyelmet talált az ÚR előtt. Nóénak ez a története: Nóé igaz ember volt, feddhetetlen a maga nemzedékében. Az Istennel járt Nóé. (1 Mózes 6:5-9)

Amikor az özönvíz történetét a hit szemével olvassuk, meglátjuk benne Istennek azt az üzenetét, hogy a bűn útja a pusztulásba vezet. De Isten szeretet. Ő a legkisebb jót is megragadja. Talál egy embert, aki istenfélő. Így az üdvösség a reménység keskeny útján egy maroknyi ember által folytatódik a történelemben. Isten a szivárvány jelével szövetséget köt az emberrel.

Isten válasza az emberek gonoszságára elsőként az özönvíz volt, ami a bűn következményeként örök időkre figyelmeztető jel. De azután a szivárványt mint a szövetség és reménység jelét is adta.

Íme, szövetségre lépek veletek és utódaitokkal, [...] Ha ott lesz az ív a felhőn, látni fogom és visszaemlékezem az örök szövetségre, amelyet Isten kötött minden élőlényel, amely testben él a földön. Akkor ezt mondta Isten Nóénak: Ez annak a szövetségnek a jele, amelyet minden földi élővel kötöttem. (1 Mózes 9:9.16-17)

1.2 Ábrahám - Akiben megáldatnak a népek

A reménység tovább él. Isten ismét talál egy embert, akiben kedvét leli, akit elhív, hogy újabb ígéreteket ajándékozzon neki az eljövendő szabadulásról. Isten elhívja Abrámot:

Az ÚR ezt mondta Abrámnak: Menj el földedről, rokonságod közül és atyád házából arra a földre, amelyet mutatok neked! Nagy néppé teszlek, és megáldalak, nagygyá teszem nevedet, és áldás leszel. Megáldom a téged áldókat, s megátkozom a téged gyalázókat. Általad nyer áldást a föld minden nemzetsége. Abrám elment, ahogyan azt az ÚR mondta neki, és Lót is vele ment. Abrám hetvenöt éves volt, amikor kijött Háránból. (1 Mózes 12:1-4)

Igen, volt egy ember, aki kész volt maga mögött hagyni a rokonságát, a „biztonságot„[2] és a „bizonytalan” jövő ellenére útra kelni. Egyszerűen azért, mert hitt és bízott Istenben. Így nyerte el a magtalan Abrám [3] az ígéretet, hogy sok gyermek atyjává, azaz Ábrahámmá [4] lesz (1 Mózes 17:5).

Isten ezt mondta neki: „Járj énelőttem, és légy feddhetetlen!” (1 Mózes 17:1). Ebben fejeződik ki Ábrahám hite. Ez a hit és szeretet abban is láthatóvá válik, hogy kész volt feláldozni a számára legértékesebbet, az ígéret fiát, az ő egyetlenegyet, Izsákot, akit szeretett. [5]

Az angyal így szólt: Ne nyújtsd ki kezedet a fiúra, és ne bántsd őt, mert most már tudom, hogy istenfélő vagy, és nem tagadtad meg tőlem a fiadat, a te egyetlenedet.
(1 Mózes 22:12)

Ez az a lelkület, amiben Isten kedvét leli. Ez számára a jóillatú áldozat! Ezért újíttotta meg Isten az ígéretet is:

És megáldatnak a te magodban a földnek minden nemzetségei, mivelhogy engedtéél az én beszédemnek.
(1 Mózes 22:18, Károli Gáspár fordítás)

Pál apostol ír arról, ki ez a mag:

Az ígéretetek pedig Ábrahámnak adattak és az ő magvának. Nem mondja: És a magvaknak, mint sokról; hanem mint egyről. És a te magodnak, a ki a Krisztus. (Galata levél 3:16, Károli Gáspár fordítás)

Az Ábrahámnak adott ígéret már előrevetíti azt az Eljövendőt, aki majd kész lesz „önlelkét áldozatul adni”, hogy „magot lásson” (Ézsaiás 53:10, Károli Gáspár fordítás), és így mint a búzaszem, amely meghal, sokaknak új életet ad (János 12:24–25). Ábrahámhoz hasonlóan Isten Jézusnál is ebben a magát odaajándékozni kész, önátadó lelkületben látja az áldozatot. Isten ezt megáldva sok fiat ad neki, akiket ő dicsőségre vezet. [6]

Így lesz Ábrahám a hit atyja mindazok számára, akik nemcsak hivatkoznak rá,[7] hanem követik is hitében tanúsított cselekedeteit.

Ábrahám Izsákban, az ígéret fiában láthatta meg az ígéretetek beteljesedésének kezdetét.[8]

Ezután egy olyan helyzetről olvasunk, amelyben a szuverén Isten úgy látja jónak, hogy az üdvösség útja ne az elsőszülöttségi jog rendje szerint folytatódjon: Ézsau, Izsák idősebbik fia helyett annak fiatalabb testvére, Jákób legyen az elsőszülöttségi áldás örököse. [9]

1.3 József - A megvetett szabadító

A pátriárkák útján eljutunk Egyiptomba, ahol Jákób egyik fiának, Józsefnek a történetéből sokat tanulhatunk Isten szeretetéről. Józsefet, akit Isten kiválasztott (1 Mózes 37:1–11; 5 Mózes 33:16), meggyűlölték a testvérei. Amikor apja megbízásából útnak indul, hogy meglátogassa őket, a megölését tervezik.[10]

Tetszett az Istennek, hogy amikor Egyiptomba mennek az éhínség idején élelemért, őt tegye meg szabadítójukká. József, akit meg akartak ölni, úgy várja ott őket, mint megmentőjük. Mert Isten ilyen. Jóra fordítja a rosszat.

Ti rosszat terveztetek ellenem, de Isten terve jóra fordította azt, [11] hogy úgy cselekedjék, ahogyan az ma van, és sok nép életét megtartsa. (1 Mózes 50:20)

Már itt valami mély igazság jelenik meg, amely az idők teljességében nyeri el igazi értelmét: József, a kiválasztott, elmegy, hogy meglátogassa testvéreit, akik nem látják meg benne a választottat, nem ismerik fel, hogy Isten küldte. Megvetik és halálra szánják. Mégis általa menti meg őket Isten az éhínségtől. Ugyanígy a világosság eljön az övéi, test szerinti testvérei közé, de az övéi nem fogadják be őt. Akik viszont

befogadják, azoknak mégis üdvösség szerzője lesz (János 1:9–13; Zsidó levél 5:9). Mint ahogyan a kő, amit az építők megvetettek, sarokkővé, üdvösség sziklájává lesz azoknak, akik hisznek, a hitetleneknek pedig megütközés kövévé. [12]

Ekkor József már nem tudott tovább uralkodni magán az ott álló sok ember előtt, és felkiáltott: Küldjete ki előlem mindenkit! Nem is maradt senki nála, és ekkor József megismertette magát a testvéreivel. Hangos sírásra fakadt, úgyhogy meghallották az egyiptomiak, és így hallottak róla a fáraó házában is. Majd ezt mondta József a testvéreinek: Én vagyok József! Él-e még az én apám? De a testvérek nem tudtak válaszolni, mert megrémültek tőle. József ezt mondta testvéreinek: Jöjjetek közelebb hozzám! Ők közelebb mentek. Ekkor így szólt: Én vagyok József, a testvéreitek, akit eladtatok Egyiptomba! De most ne bánkodjatok, és ne keseregjetek amiatt, hogy engem ide eladtatok, mert azért küldött el engem Isten előttetek, hogy életben maradjatok. Mert már két esztendeje tart az éhínség a földön, és még öt esztendeig nem lesz sem szántás, sem aratás. Isten küldött el engem előttetek, hogy maradékok legyen a földön, és életben tartson benneteket nagy szabadítással. Tehát nem ti küldtetek ide, hanem Isten [...] (1 Mózes 45:1–8)

Érdekes párhuzamot találunk itt, amin elgondolkodhatunk. Azért is érdekes, mert itt kifejeződik az az alapigazság, hogy Isten jóra fordítja a gonoszt (1 Mózes 50:20). Nyilvánvaló, hogy Isten sohasem akarja a rosszat!

[...] az Isten a gonosztól nem kísérthető, és ő maga sem kísért senkit a gonosszal. [...] Ne tévelyegjete, szeretett testvéreim: minden jó adomány és minden tökéletes ajándék onnan felülről, a világosság Atyjától száll alá, akiben nincs változás, sem fénynek és árnyéknak váltakozása. (Jakab levél 1:13.16–17)

Istentől a rossznak még az árnyéka is távol áll. Akkor az is világos, hogy Isten nem akarta, hogy a kiválasztottat, azaz Józsefet megöljék vagy eladják a testvérei, mert ez gonosszág volt. A fentebb idézett igében mégis maga József fejezi ki, hogy Isten volt az, aki őt Egyiptomba küldte.

Mintha itt csendesén Péter apostol szavait hallanánk, amelyeket kiáltani fog majd a maga idejében:

Tudja meg tehát Izráel egész háza teljes bizonyossággal, hogy Úrrá és Krisztussá tette őt az Isten: azt a Jézust, akit ti keresztre feszítettetek. (Apostolok cselekedetei 2:36)

De ti a Szentet és Igazat megtagadtátok, és azt kértétek, hogy egy gyilkost bocsásson szabadon a kedvetekért, az élet fejedelmét pedig megöltétek. Az Isten azonban feltámasztotta őt a halálból, aminek mi tanúi vagyunk. (Apostolok cselekedetei 3:14–15)

József azt mondta, hogy Isten akarta így. Ez így is van. De hogy ez mit jelent, azt a korábban említett ige által értjük meg:

Ti rosszat terveztetek ellenem, de Isten terve jóra fordította azt hogy úgy cselekedjék, ahogyan az ma van, és sok nép életét megtartsa. (1 Mózes 50:20)

Amint már említettük: Isten nem akarja a gonoszt, de jóra tudja azt fordítani. Meg akarta szabadítani Jákóbot az éhínségtől, de hogy ez végül hogyan történt, az Jákób fiaitól is függött. Isten figyelembe veszi

teremtényei döntéseit is, amelyek ilyen módon befolyásolják üdvtervét.

Így szövi át a történelmet Isten jelenléte láthatatlanul, de mégis valóságosan. Ő egyszerre szuverén Hatalom és alázatos Szolga. Hagyja magát „befolyásolni”, „alkalmazkodik”, vagyis tiszteletben tartja teremtényei akaratát. Mégis képes véghezvinni azt, amit Ő eltervezett. Ez olyan csoda, amely hódolatra és ámulatra készít minket, amely gyakran felülmúlja értelmünket.[13]

Ó, Isten gazdagságának, bölcsességének és ismeretének mélysége! Milyen megfoghatatlanok az ő ítéletei, és milyen kikutathatatlanok az ő útjai! Ugyan „ki értette meg az Úr szándékát, vagy ki lett az ő tanácsadójává? Vagy ki előlegezett neki, hogy vissza kellene fizetnie?” Bizony, tőle, általa és érte van minden: övé a dicsőség mindörökké. Ámen. *(Róma levél 11:33-36)*

Egyiptomban az üdvtörténet egy újabb fejezete kezdődik Mózesrel, illetve Isten választott népével.

✠ 2 Izráel, a szövetség népe

2.1 Mózes - Az Egyiptomból való szabadulás

Figyeljete, ti egek, hadd szóljak, a föld is hallja meg számnak mondásait! [...] magasztaljátok Istenünket! Kőszikla ő, cselekvése tökéletes, minden útja igazságos. Hű az Isten, nem hitszegő, igaz és egyenes ő. Elromlottak, nem fiai már, hitványak; fonák és hamis nemzedék ez. Így fizettek ti az ÚRnak, ó, bolond és esztelen nép?! Hisz atyád ő, ki teremtett, ő alkotott s erőssé tett. [...] Mert az ÚR része az ő népe, Jákób a kimért öröksége. Pusztta földön talált reá, kietlen, vad sivatagban. Körülvette, gondja volt rá, óvta, mint a szeme fényét, mint mikor a sas kirebbenti fészket, és fiókái fölött repdes, kiterjesztett szárnyára veszi, evező-tollán hordozza őket. Az ÚR vezette egymaga, nem volt vele idegen isten. A föld magaslatain hordozta, a mező termésével etette. [...] *(5 Mózes 32:1-14)*

Egy ének Isten népe iránti szeretetéről. Gondot viselt rá, őrizte, mint szeme fényét, mint a fiókái fölött repdeső sas. De ugyanakkor a fájdalom hangjai is megszólalnak:

Meghízott Jesurún [14], kirúgott a hámból – meghíztál, kövér, hájas lettél! – és elvetette Istent, alkotóját, elhagyta szabadító kőszikláját. Idegen istenekkel ingerelték, utálatosságokkal bosszantották. Szellemeknek áldoztak, nem Istennek, isteneknek, akiket nem ismertek, újaknak, kik nemrég jöttek, akiket az atyák még nem félték. Kőszikládat, aki nemzett, elfeledted; elfeledted Istent, aki világra hozott! *(5 Mózes 32:15-18)*

Újra azt kell látnunk Izráel történelmében, ami az emberiség történelmét is jellemzi.

Az Apostolok cselekedeteiben (7:17-53) olvashatunk arról, hogyan értékeli István a hívő szemével több mint ezer évvel később azt, amit Mózes éneke (5 Mózes 32:1-43) előrevetít. Szeretnénk kiemelni, amit a 25. és 35. versekben mondott Mózesről:

Azt gondolta, megértik a testvérei, hogy Isten az ő keze által szabadítja meg őket. De

nem értették meg.
(*Apostolok cselekedetei 7:25*)

Ezt a Mózeszt, akit megtagadtak, amikor ezt mondták: Ki tett téged fejedelemmé és bíróvá? – ezt küldte el az Isten fejedelmül és szabadítóul az angyal által, aki megjelent neki a csipkebokorban. (*Apostolok cselekedetei 7:35*)

A 35. vers megerősíti, amit már József történetében is láttunk: azt, akit testvérei megvetettek, Isten „**fejedelmül és szabadítóul**” küldte. István itt egyértelmű párhuzamot von beszédében Mózes és Jézus között: Mózes sem azért jött, hogy megvessék őt, hanem hogy hallgassanak rá. Amit hirdetett nekik, az Isten szava volt az ő javukra.

Mózes volt az eljövendő Messiás előképe, akiről így szólt:

Prófétát támaszt atyádfiai közül Istened, az ÚR, olyant, mint én, őreá hallgassatok!
(*5 Mózes 18:15; Apostolok cselekedetei 3:22-26*)

Sajnos nem hallgattak rá.

De térjünk vissza Istvánnal együtt Egyiptomba:

Ez hozta ki őket, ez tett csodákat és jeleket Egyiptom földjén, a Vörös-tengeren és a pusztában negyven esztendeig.
(*Apostolok cselekedetei 7:36*)

Isten nyilvánvalóvá tette hatalmát. [15] Így hozta ki népét a szolgaságból anélkül, hogy váltságdíjat fizetett volna érte valakinek, vagy hogy önmagának tartozott volna ezzel. **Ingyen, kegyelemből tette ezt, mert Isten szeretet. Ez a megváltás egyedüli alapja.** [16]

Isten kivitte népét a pusztába és szövetséget kötött velük.

Azért választotta ki és hívta el Izráelt, azért gondozta és őrizte őket, mert ez minden ember javára volt. Bennük és velük készítette elő az üdvösség útját. Sok küzdelmen és fájdalomon át tette ezt minden ember számára! Azt akarta, hogy papok birodalma és szent nép legyenek, hogy általuk megismerjék Őt a népek. [17]

Mózes fölment Istenhez, az ÚR pedig így kiáltott hozzá a hegyről: Így szólj Jákób házához, és ezt hirdesd Izráel fiainak: Ti láttátok, mit cselekedtem Egyiptommal, hogyan hordoztalak benneteket sasszárnyakon, és hogyan hoztalak ide benneteket. Most azért, ha engedelmesen hallgattok szavamra, és megtartjátok szövetségemet, akkor ti lesztek az én tulajdonom valamennyi nép közül, bár enyém az egész föld. Papok királysága és szent nép lesztek. Ezeket az igéket kell elmondanod Izráel fiainak. (*2 Mózes 19:3-6*)

De nem ez történt. Isten nemes szőlőt ültetett, az azonban vadszőlőt termett.

Dalt éneklek kedvesemről, szerelmesem szőlőjéről! Szőlője volt kedvesemnek kövér hegyoldalon. Fölásta és megtisztította a kövektől, beültette nemes vesszővel. Közepére tornyot épített, sajtót is vágatott benne. Várta, hogy jó szőlőt teremjen, de vadszőlőt termett! (*Ézsaiás 5:1-2*)

Isten minden gondoskodása ellenére úgy cselekedtek, mint Ádám, mert azt tették, amit ők akartak és nem azt, amit Isten akart.

2.2 Dávid - Izráel királya és pásztora

De Isten irgalmas és türelmes. Hordozta népét a pusztában, és a bírák kora idején. Majd a nép királyt kívánt (1 Sámuel 8:4-7). Nem akarták, hogy Jahve legyen a királyuk. Elutasításuk ellenére Isten mégis hűséges maradt.

Itt megint láthatjuk Isten végtelen alázatát. „Alkalmazkodott.”

És így szólt az egész nép Sámuelhez: Imádkozzál szolgálidért Istenedhez, az ÚRhoz, hogy ne haljunk meg, mert minden vétünköt tetéztük azzal a gonosszággal, hogy királyt kértünk magunknak. Akkor ezt mondta Sámuel a népnek: Ne féljete! Ti ugyan elkövettétek mindezt a rosszat, de azért ne térjete el az ÚRtól, hanem szolgáljate az ÚRnak teljes szívből! [...] Hiszen nem veti el az ÚR a saját népét az ő nagy nevéért, mert tetszett az ÚRnak, hogy a saját népévé tegyen benneteket.
(1 Sámuel 12:19-20.22)

És Isten megtalálja Dávidot, aki kegyelmet nyert Előtte (Apostolok cselekedetei 7:46), aki hitével Ábrahám nyomdokaiba lépett, amikor erejét, győzelmeit nem magának, hanem Istennek tulajdonította (1 Sámuel 17:37.45).

A zsoltáros népe pásztorának nevezte őt:

Azután kiválasztotta szolgálját, Dávidot, és kivette őt a juhaklok közül. A szoptató juhok mögül hozta el, hogy pásztora legyen népének, Jákóbnak, és örökségének, Izráelnek. Pásztorolta is tiszta szívvel, terelgette ügyes kézzel. (Zsoltár 78:70-72) [18]

Dávid előképe annak a jó pászornak, aki az idők teljességében majd eljön, akiben a próféta szó elnyeri teljes értelmét: Isten maga jön el nyájához!

Mert így szól az én Uram, az ÚR: Majd én magam keresem meg juhaimat, és én viselem gondjukat. [...] Én legeltetem juhaimat, és én keresek nekik pihenőhelyet – így szól az én Uram, az ÚR. Az elveszettet megkeresem, az eltévedtet visszaterelem, a sérültet bekötözöm, a gyengét erősítem, a kövérre és az erősre vigyázok; úgy legeltetem őket, ahogy kell. (Ezékiel 34:11.15-16)

Eljön az, aki Dávid utódként szűztől születik, akinek neve Immánuél, vagyis velünk az Isten (Ézsaiás 7:14).

Eljön a világosság azokhoz, akik a sötétségben és a halál árnyékában lakoznak.

A nép, amely sötétségben jár, nagy világosságot lát. A halál árnyékának földjén lakókra világosság ragyog. [...] Mert egy gyermek születik nekünk, fiú adatik nekünk. Az uralom az ő vállán lesz, és így fogják nevezni: Csodálatos Tanácsos, Erős Isten, Örökkévaló Atya, Békesség Fejedelme! Uralma növekedésének és a békének nem lesz vége a Dávid

trónján és országában, mert megerősíti és megszilárdítja törvénnyel és igazsággal mostantól fogva mindörökké. A Seregek URának féltő szeretete viszi véghez ezt! (Ézsaiás 9:1.5-6)

Eljön az, akin az Úr lelke nyugszik.

Vesszőszál hajt ki Isai törzsökéről, hajtás sarjad gyökereiről. Az ÚR lelke nyugszik rajta, a bölcsesség és értelem lelke, a tanács és erő lelke, az ÚR ismeretének és félelmének lelke. Az ÚR félelme lesz a gyönyörúsége. Nem a látszat után ítél, és nem hallomás után dönt, hanem igazságosan ítél a nincstelének ügyében, és méltányosan dönt az ország szegényeinek dolgában. Megveri a földet szájának botjával, ajka leheletével megöli a bűnöst. Igazság lesz derekának öve, csípőjének öve pedig a hűség. (Ézsaiás 11:1-5)

Eljön Dávid trónján az, aki majd templomot épít az Úrnak, és uralmának nem lesz vége.

Ha majd letelik az idő, és pihenni térsz őseidhez, fölemelem majd utódodat, aki a te véredből származik, és szilárddá teszem az ő királyságát. Ő épít házat nevem tiszteletére, én pedig megerősítem királyi trónját örökre. (2 Sámuel 7:12-13)

Jóllehet itt először is Salamonról, Dávid közvetlen utódjáról van szó, aki majd megépíti a templomot Jeruzsálemben, Nátánnak ez a próféciája távolabbi értelemben „Dávid Fiára” utal. Az Újszövetség fényében meglátjuk, hogy a Messiás Istennek egy más, örökkévaló házat épített, ami királyságához hasonlóan örökké megáll.

Nem tudjátok, hogy ti Isten temploma vagytok, és az Isten Lelke bennetek lakik? (1 Korinthus levél 3:16)

Az ő háza mi vagyunk, ha a bizalmat és a reménység dicsekedését mindvégig szilárdan megtartjuk. (Zsidó levél 3:6)

Istennek nem számítanak a templomok, katedrálisok, bazilikák, imaházak, királyságtermek..., amik kőből, nem szeretetből épülnek. Isten háza az a templom, amit az Írás Krisztus testével[19], a keresztények közösségével, a vőlegényt váró menyasszonnyal[20] azonosít. **Mert ez a megváltás célja: az Istennel és egymással való közösség szentségben és szeretetben, ami már itt a földön elkezdődik.**

De térjünk még vissza Dávidhoz. A Dávidnak adott ígéret beteljesedéséig, azaz hogy a Messiás az ő utóda lesz (ezért is nevezik Jézust többször Dávid Fiának), még ezer évnek kell eltelnie. Hogy mi történt ebben az ezer évben, azt Mózes énekéből[21], illetve István beszédéből[22] láthatjuk.

Hóseás próféta szépen összefoglalta ezt:

Még gyermek volt Izrael, amikor megszerettem, Egyiptomból hívtam ki fiamat. Minél jobban hívtam őket, annál jobban távolodtak tőlem: a Baaloknak áldoztak, és a bálványoknak tömjéneztek. Pedig én tanítottam jární Efraimot, kézen fogtam őket, de ők nem tudták, hogy én viseltem gondjukat. Emberi kötelekkel vontam őket, a szeretet kötelékével. Úgy bántam velük, mint mikor valaki arcához emeli gyermekét: jóságosan enni adtam nekik. Vissza fog térni Egyiptomba, vagy Asszíria lesz a királya, mert nem akarnak megtérni. Fegyver pusztít városaiban, véget vet a fecsegésnek, és megemészti őket terveik miatt. Népem megrögzötten elfordul tőlem. Hívják őt a Felségeshez, de

senki sem mozdul. Hogyan adnálak oda, Efraim, hogyan szolgáltatnálak ki, Izráel? Hogyan adnálak oda, mint Admát, hogyan bánnék veled úgy, mint Cebóimmal? Megindult a szívem, egészen elfogott a szájalom. Nem izzó haragom szerint bánok vele, nem döntöm újból romlásba Efraimot, mert Isten vagyok én, nem ember. Szent vagyok köztetek, nem indulatosan jövök. *(Hóseás 11:1-9)*

2.3 A próféták kora - Fény a sötétségben

A királyok évszázadaiban, mivel Dávid után a legtöbb király már nem járt Istennel, a politikai és vallási előljáróik vezetésével a nép tovább folytatta a hűtlenkedést, a sokféle bűnt, és a bálványimádást. Eközben zajlott az istentisztelet és a sok ünneplés, patakokban folyt az áldozati vér.

Isten a próféták szavával intette, hívta szüntelenül megtérésre népét.

Az ökör ismeri gazdáját, a szamár is urának jászlát, de Izráel nem ismer, népem nem ért meg engem. [...] Halljátok az ÚR igéjét, Sodoma vezetői! Figyeljete Istenünk tanítására, Gomora népe! Mit kezdjek a sok véresáldozattal? – mondja az ÚR. Elegem van az égőáldozati kosokból, a hízott marhák kövérjéből! A bikák, bárányok és bakok vérében nem telik kedvem. Ki kívánja tőletek, hogy eljőjjetek, hogy megjelenjete elöttem, és tapossátok udvaromat? Ne hozzatok többé hazug áldozatot, még a füstjét is utálom! Újhold, szombat, ünnepi összejövete! Nem tűröm együtt a bűnt és ünneplést! Újholdjaitokat és ünnepeiteket gyűlölöm én, terhemre vannak, fáraszt elviselni. Ha felém nyújtjátok kezeteiket, eltakarom szemem előleletek; bármennyit is imádkoztok, én nem hallgatom meg: vér tapad a kezeitekhez! Mossátok tisztára magatokat! Vigyéte el szemem elől gonosz tetteiteket! Ne tegyete többé rosszat! Tanuljatek jót tenni, törekedjete igazságra, térítséte jó útra az erőszakoskodót! Védjete meg az árvák jogát és az özvegyek peres ügyét! *(Ézsaiás 1:3.10-17)*

Hiszen apraja-nagyja mind nyereszkedésre adta magát, prófétája, papja mind hamisságot művel. Népem romlását úgy gyógyítják, hogy könnyelműen mondogatják: Békesség, békesség! – de nincs békesség! Szégyenkezniük kellene, mert utálatos, amit tettek. De nem akarnak szégyenkezni, és már pirulni sem tudnak. Azért elesnek az összeomláskor, elbuknak a megtorlás idején – mondta az ÚR. Így szól az ÚR: Álljatek ki az utakra, és nézzetek szét, kérdezősködjete az ősi ösvények után, melyik a jó út, és azon járjatek, akkor nyugalmat találtok lelketeknek! De ők ezt mondták: Nem megyünk! *(Jeremiás 6:13-16)*

A nép azonban nem hallgatott rájuk, ezért ítéletet hirdettek. Ellenben a fenyítés ideig-óráig segít csak. A prófétáknak el kellett magyarázniuk, hogy amikor megverik, leigázzák, fogságba hurcolják őket, az a bűneik miatt van. Nem azért, mintha Isten gyenge lenne, nem is elődeik vétkei miatt, hanem mert ők maguk követték apáik nyomdokait! [23]

Isten élet-halál harcot vív a népért a próféták által: megmaradnak-e népeként, vagy bálványimádókká lesznek mind? Olyan sötét időszak volt ez, amelyben még a rendíthetetlen Illés próféta is megrendült:

Illés megijedt, elindult és elment, hogy mentse az életét, és elérkezett a júdai Beérsebába. Legényét ott hagyta, ő pedig elment a pusztába egynapi járőföldre. Odaérve egy rekettyebokorhoz, leült alá, meghalni kívánt, és ezt mondta: Elég most már, URam! Vedd el életemet, mert nem vagyok jobb elődeimnél! [...] Itt bement egy

barlangba, és ott töltötte az éjszakát. Egyszer csak így szólt hozzá az ÚR igéje: Mit csinálsz itt, Illés? Ő így felelt: Nagyon buzgólkodtam az ÚRért, a Seregek Istenéért, mert Izráel fiai elhagyták szövetségedet, lerombolták oltáraidat, prófétáidat pedig fegyverrel ölték meg. Egyedül én maradtam meg, de az én életemet is el akarják venni. (1 Királyok 19,3-4.9-10)

És mit tesz ekkor Isten?

Az ÚR ezt mondta: Jöjj ki, és állj a hegyre az ÚR színe elé! És amikor elvonult az ÚR, nagy és erős szél szaggatta a hegyeket, és tördelte a sziklákat az ÚR előtt; de az ÚR nem volt ott a szélben. A szél után földrengés következett; de az ÚR nem volt ott a földrengésben. A földrengés után tűz támadt; de az ÚR nem volt ott a tűzben. A tűz után halk és szelíd hang hallatszott. Amikor Illés ezt meghallotta, palástjával eltakarta az arcát, kiment, és megállt a barlang bejáratánál. Egy hang pedig így szólt hozzá: Mit csinálsz itt, Illés? [...] De meghagyok Izráelben hétezer embert: minden térdet, amely nem hajolt meg a Baal előtt, és minden szájat, amely nem csókolta meg azt. (1 Királyok 19:11-13.18)

Halk, szelíd hangon szól és vigasztal: Illés, nem vagy egyedül. Van egy kevés maradék, akik hűek maradtak, akiket keresztül az üdvösség útja tovább halad.

Isten szelíden szól azokhoz, akik Hozzá kiáltanak, akiknek lelke gyötrődik látva maguk körül a sok bűnt és igazságtalanságot. Ám azoknak, akik csak szájukkal tisztelik Őt, de szívük távol van Tőle (Ézsaiás 29:13; Máté 15:7-9), hegyeket szaggató, sziklát hasogató szél, földrengés és tűz az osztályrésze, jelül az elkövetkező ítéletre.

Ez a sötét időszak még a prófétákat is megpróbálta, amint a történelem során mindig is voltak sötét, embert próbáló időszakok, akár csak ma a „keresztény Európában”, ahol folyik a bűn és az ünneplés, folynak az istentiszteletek...

Ebbe a sötétségbe villámcsapásként hasított bele a prófétai szó: Nem lesz mindig sötétség!

A nép, amely sötétségben jár, nagy világosságot lát. A halál árnyékának földjén lakókra világosság ragyog. (Ézsaiás 9:1)

Mert eljön a megígért Szabadító! Hogy ki lesz ő, mikor jön el, milyen lesz, mind titok volt, amit nagy vágyakozással kutattak a próféták.

Ezt az üdvösséget keresték és kutatták a próféták, akik a nektek szánt kegyelemről prófétáltak, kutatva, hogy melyik vagy milyen időről tett kijelentést a Krisztus bennük levő Lelke, amikor előre bizonyosságot tett a Krisztusra váró szenvedésekről, és az ezeket követő dicsőségről. (1 Péter levél 1:10-11)

De kijelentették azt, ami nekik adatott. A prófétai szó az üdvösség útjának eszköze. Ám az idő még nem jött el.

Ezért maga az ÚR fog nektek jelt adni: Íme egy fiatal nő teherben van, és fiút fog szülni, és Immánuélnak (velünk az Isten) nevezik el. (Ézsaiás 7:14)

Ki merete volna gondolni, hogy a valóságos Isten jön el hozzánk abban, akiben ez a prófécia elnyeri teljes értelmét!

Eljön az, aki nem látszat szerint, hanem igazságosan ítél (Ézsaiás 11:1-5).

Ő az a király, a Dávid törzsökéről sarjadó vesszőszál, akire a világ népeinek meséiben és legendáiban – a beteljesülés valódi reménye nélkül – vágnak az emberek, ami visszatükrözi, hogy szívük mélyén él egy igazságos király homályos képe.

De íme, megszólal egy próféta Izráel népéből, Isten igéjének hirdetője! Halljátok népek! Ő nem csak Izráel Megváltója lesz!

Ezt mondta: Kevésnek tartom, hogy Jákób törzseinek helyreállításában és a megmentett Izráel visszatérítésében légy az én szolgám. A pogányok világosságává teszek, hogy eljusson szabadításom a föld határáig. (Ézsaiás 49:6)

Eljön az, akiről az Úr azt mondja:

Az én fiam vagy! Fiammá fogadtalak ma téged! (Zsoltár 2:7)

Eljön az, akit ugyan Dávid Fiának neveznek, mégis Ura lesz Dávidnak.[24] De hogyan lehetséges ez? Hiszen a zsidó gondolatvilágban az utód nem lehet ura ősenek. Ezen Jézus korában is elgondolkodtak (Máté 22:41-46). Így a Messiás alakja rejtve marad, de sejteni lehet, hogy nagyobb lesz, mint Dávid.[25]

Ha tényleg királyként jön majd, ítélni fogja-e mindjárt a népeket? Mert egy királynak, aki hatalommal jön, azért csak könnyebb engedni!

Így várták, de nem így lett.

🔗 2.4 A prófécia Isten szolgájáról

Szolga jött, jobban mondva egy király, aki szolgálni jött! Ez illik Isten lényéhez, hogy hatalmát előbb szeretetében mutassa meg.

Ez sem volt elrejtve, hiszen szóltak róla a próféták.

De felismerik-e majd a szolgában a királyt? Elismerik-e a szőlőmunkások a szőlősgazda fiát?[26] Vagy úgy bánnak vele, mint a korábban küldött szolgákkal, a prófétákkal?[27]

Szorogató kérdések ezek, amelyekről szóltak a próféták. Beteljesülésük idején mindazok, akiknek van fülük a hallásra, érteni és hinni fognak.

Ézsaiás könyve a Messiást Isten Szolgájaként mutatja be nekünk, akit – hasonlóan a prófétákhoz, akik előre jelezték eljövételét – elutasítanak, sőt szenvedés és halál vár rá.

Ez az én szolgám, akit támogatok, az én választottam, akiben gyönyörködöm. Lelkimmel ajándékoztam meg, törvényt hirdet a népeknek. Nem kiált, nem lármáz, és nem hallatja szavát az utcán. A megrepedt nádszálat nem tör össze, a füstölő mécses nem oltja el, igazán hirdeti a törvényt. Nem alszik ki, és nem tör össze, míg a

törvénynek érvényt nem szerez a földön; tanítására várnak a szigetek. *(Ézsaiás 42:1-4)*

Én azonban ezt mondtam: Hasztalan fáradoztam, semmiért, hiába pazaroltam erőmet. De az ÚRnál van az én ügyem, és munkám jutalma Istenemnél. [...] Ezt mondja az ÚR, Izráel megváltója, Szentje annak, akit megvetnek az emberek, akit utálnak a népek, aki a zsarnokok szolgája: Királyok kelnek föl, ha meglátnak, és fejedelmek borulnak le az ÚRért, aki hűséges hozzád, Izráel Szentjéért, aki kiválasztott téged. *(Ézsaiás 49:4.7)*

Az én Uram, az ÚR, megnyitotta fületem. Én pedig nem voltam engedetlen, nem hátráltam meg. Hagytam, hogy verjék a hátamat, és tépjék a szakállamat. Arcomat nem takartam el a gyalázkodás és köpködés elől. De az én Uram, az ÚR, megsegít engem, ezért nem maradok gyalázatban. *(Ézsaiás 50:5-7)*

Eredményes lesz szolgám munkája, magasra emelkedik, igen hatalmas lesz. Sokan csak iszonyodtak tőle, annyira torz, nem emberi volt külseje, emberhez nem méltó volt alakja. [...] Mint vesszőszál, sarjadt ki előttünk, mint gyökér a szikkadt földből. Nem volt neki szép alakja, amiben gyönyörködhattünk volna, sem olyan külseje, amiért kedvelhattük volna. Megvetett volt, és emberektől elhagyatott, fájdalmak férfia, betegség ismerője. Eltakartuk arcunkat előle, megvetett volt, nem törődtünk vele. [...] Amikor kínozták, alázatos maradt, száját sem nyitotta ki. Mint a bárány, ha vágóhídra viszik, vagy mint a juh, mely némán tűri, hogy nyírják, ő sem nyitotta ki száját. [...] De ha fel is áldozta magát jóvátételül, mégis meglátja utódait, sokáig él. Az ÚR akarata célhoz jut vele. Lelki gyötrelmeitől megszabadulva látja őket, és megelégedett lesz. Igaz szolgám sokakat tesz igazzá ismeretével, [...] *(Ézsaiás 52:13-53:12)*

Talán az sem véletlen, hogy ezek a prófétai szavak olyan időben hangzottak el, amikor Izráel – ahelyett, hogy uralkodott volna a népeken – megalázva a babiloni fogságban ült. Templomuk romokban, Jeruzsálem feldúlva. Bűneikkel rombolták le Isten templomát. [28] A fogság tanította meg őket arra, hogy bálványaikat elhagyják. Azt is megtanulhatták belőle, hogy ebben a bűn okozta bukott világban valami új, tiszta és jó csak küzdelem és szenvedés útján jut győzelemre. [29] De nem azért, mert Isten ezt kezdettől fogva így akarta.

E prófétai szavakat a várakozás hosszú évszázadai követik. Bizonyosan senki sem vágyott jobban a Szabadító eljövételére, mint Isten maga. Mégis türelemmel várta, amíg elérkezik az idő.

Csak mi, emberek rohanunk, nekünk sürgős mindig. Hol van már? Mit csinál Isten? Miért nem jön? Miért nem tesz valamit? Jézus idejében is sokan gondolták így. Tenni kell valamit, fegyverrel siettetni Isten országának az eljövését. Így gondolták a zelóták. A maguk meglátásában bíztak. [30]

Két idézet erejéig visszatérnénk még az Ószövetség utolsó könyvéhez:

Én majd elküldöm követemet, aki egyengeti előttem az utat. Hamar eljön templomába az ÚR, aki után vágyódtok, a szövetség követe, akit kívántok. Jön már! – mondja a Seregek URa. De ki bírja majd ki eljövetele napját, és ki állhat meg, amikor megjelenik? Mert olyan lesz az, mint az ötvösök tüze, és mint a ruhatisztítók lúgja. *(Malakiás 3:1-2)*

Én pedig elküldöm hozzátok Illés prófétát, mielőtt eljön az ÚRnak nagy és félelmetes napja. Az atyák szívét a gyermekekhez téríti, a gyermekek szívét az atyákhoz, hogy pusztulással ne sújtsam a földet, amikor eljövök. *(Malakiás 3:23-24)*

Abban is segít Isten, hogy közvetlenül a Szabadító előtt elküldi követét. Ő volt Keresztelő János, aki azért

jött, hogy általa felismerjék az emberek: közel van annak érkezése, aki nagy, aki jelentősebb nála.

Kezdetben volt az Ige, és az Ige Istennél volt, és Isten volt az Ige. [...] Az Ige testté lett, közöttünk lakott, és láttuk az ő dicsőségét, mint az Atya egyszülöttjének dicsőségét, telve kegyelemmel és igazsággal. *(János 1:1.14)*

Nehezebb felismerni egy olyan királyt, aki szolgaként, számárháton érkezik, mint azt, akit trónszéken hordoznak, és előfutárait küldi el maga előtt. A cél világos, csak a megvalósítás nem felel meg az elképzeléseinknek. Különösen, ha maga az előfutár is szegényes ruhájú szolgaként tűnik fel. De hát nem éppen erre van szüksége az embernek, hogy megértse, ha a király szolga képében jön, akkor ő maga sem uralkodhat önmagán és másokon? **Isten alázatra és a többi ember felé való szolgálatra hív minket.**

Mert az Emberfia sem azért jött, hogy neki szolgáljanak, hanem hogy ő szolgáljon, és életét adja váltságul sokakért. *(Márk 10:45)*

Így tanít minket Isten!

Csak hogy ezt a tanítást nem lehet sem zelótai, sem farizeusi, sem írástudó teológusi, sem pedig főpapi lelkülettel megérteni.

Abban az órában így ujjongott Jézus a Szentlélek által: „Magasztallak, Atyám, menny és föld Ura azért, hogy elrejtetted ezeket a bölcsek és értelmesek elől, és felfedted a gyermekeknek. Igen, Atyám, így láttad jónak.” *(Lukács 10:21)*

Az Ószövetségen át vezető utunk – amely során Isten előkészítette a Megváltó eljövetelét – ezzel véget ért. Csak töredékesen lehet bemutatni mindazt a szeretetet, örömet, türelmet, fáradságot és fájdalmat, amellyel Isten hosszú évszázadokon át készítette a megváltás csodáját. Mindezt úgy, hogy az embereket a maguk gyöngeségeivel és bűneivel együtt vonta be.

Talán az is világossá vált az eddigiek által, hogy az Ó- és az Újszövetség elválaszthatatlanok egymástól. Mint ahogy a virág előtör a száraz földből, és ahogy a vesszőszál kihajt a már élettelennek látszó fatuskóból, úgy virágzott ki az Újszövetség az Ószövetség talaján, a mi Urunk, Jézus Krisztus által.

És származik egy vesszőszál Isai törzsökéből, s gyökereiből egy virágszál nevededik. *(Ézsaiás 11:1, Károli Gáspár fordítás)*

Isten műve ez, amit örök idők előtt elkészített, egyszeri és megismételhetetlen csodaként:

Isten emberré lett.

Kapcsolódó írások

- [A megváltás története, I. rész](#)
- [A megváltás története, II. rész](#)
- [Jézus halála mint áldozat](#)
- [Krisztus keresztre és Isten igazságossága](#)

Ha vannak gondolataid vagy kérdéseid az írásunkkal kapcsolatban, örülünk, ha megírod nekünk e-mailben!

Elérhetőséged*:

Üzenet*:

E-mail elküldése

Végjegyzet

1. A Biblia ezzel a szóval jelzi Isten kereső szándékát, – hogy nem hagyja magára a bűnbe esett embert – és azt, hogy nem volt könnyű engedelmes embert találni abban az időben sem.
2. Mert bálványimádók voltak; lásd **Józsué 24:1–2**
3. Azt jelenti: „Az én atyám fenséges.”
4. Azt jelenti: „Sokaknak atyja.”
5. **1 Mózes 22:1–18**
6. **Zsidó levél 2:10**
7. Sokan voltak és vannak ma is, akik arra hivatkoznak, hogy ők Ábrahám fiai, testi, illetve szellemi utódai; zsidók, muszlimok és olyanok, akik keresztényeknek mondják magukat. Az utóbbiak között vannak, akik Ábrahám hitére utalva tanítják: egyedül hit által, cselekedetek nélkül üdvöül az ember. Mások viszont Péter apostolra hivatkoznak, és az ő utódainak tekintik magukat. Pedig Jézus világosan megmondta – mert az ő idejében is szerették az emberek efféle módon Ábrahám fiainak hívatni magukat –, hogy azok Ábrahám fiai, akik az ő tetteit cselekszik. Azokat, akik csak hivatkoznak rá, más atya fiainak nevezte (**János 8:31–47**). Hasonlót mondana ma Jézus azoknak is, akik Péterre hivatkoznak. A Lélek által indítatva Pál apostol is hasonlót fejezett ki: „Te zsidónak (*kereszténynek*) nevezed magadat...” (**Róma 2:17–29**) Bővebben lásd a [Hit és cselekedetek](#), illetve a [Mit jelent kereszténynek lenni?](#) című írásainkat.
8. **1 Mózes 18:19** – Ábrahám azt sem akarta, hogy Izsák visszatérjen bálványimádó rokonságához, hanem hogy elhatárolódjon az istentelenségtől. – **1 Mózes 24:6–8**
9. Itt megsejthetünk valamit abból a titokból, hogyan avatkozik be Isten a történelembe. Isten meghagyja az ember szabad akaratát, mégis Ő az, Aki mindenható akaratával vezeti az eseményeket. Itt azáltal, hogy kiválasztja Jákóbot. Ezt nem Jákób érdeme alapján teszi, hanem szuverén akaratából. Nem arról van szó, hogy Jákóbot az üdvösségre, Ézsaut pedig a kárhozatra választja ki. Nem, Isten arra hívta Jákóbot, hogy töltsse be helyét az üdvtörténetben, amit neki szánt akaratának megfelelően. Isten szuverenitását láthatjuk itt, mert ő nem emberi elvárások szerint cselekszik. Sajnos a **Róma levél 9:10–13-at** sokan szélsőségesen félreértelmezik, ami az igazság elferdítéséhez és tévtanításhoz vezet. Többet olvashatsz erről [Az eleve elrendelés a Biblia fényében](#) c. írásunkban.
10. **1 Mózes 37:12–18**
11. József története által már megérthetünk valamit abból, ami az Újszövetségben, illetve Jézus szájából olyan gyakran elhangzik: „Ez pedig azért történt, hogy beteljesedjék az Írás.” Ha csak ezt az egy példát is megértjük, láthatjuk, hogy amikor Jézus és az apostolok így beszéltek az Írásról, nem úgy gondoltak rá, mint egy forgatókönyvre. Hogy hogyan értették a bibliai szerzők, hogy az Írás beteljesíti önmagát, azt a további események mutatják meg. (Mindenesetre egy bizonyos: Isten elrejti ezeket a bölcsek és értelmesek elől, de felfedi a gyermekeknek – v.ö. Máté 11:25). Emiatt nincs szükségünk arra, hogy az eseményeket az Íráshoz igazítsuk, hanem a történelem valóságos történéseit a hívő szemével kell néznünk, és azáltal felismernünk, hogyan munkálkodik Isten a történelemben.
12. **Máté 21:42–44; 1 Péter levél 2:6–8**

13. Sajnos vannak olyanok, akik Isten szuverenitását féltve kétségbe vonják az ember szabad akaratát. Márpedig Isten hatalma sokkal inkább meglátszik akkor, ha az embernek van szabad akarata. Mert mi nagyobb dicsőség: a láncra vert ellenségen uralkodni, vagy a teljes fegyverzetében lévő embert a szeretet foglyává tenni? Isten szuverenitása is csak szeretetének fényében érthető helyesen.
14. „Jesurun” Izráel népének költői megnevezése.
15. Ez is része a történelemnek. De hogyan teszi ezt Isten? Vajon úgy, hogy bizonyos természeti folyamatok éppen akkor és ott zajlanak – természetesen az Ő akaratából –, vagy pedig valami természetfeletti történik? Ez legtöbbször rejtve marad. Féltő, hogy azok, akik ezen vitatkoznak, elveszítik a célt. Nem ez a leglényegesebb kérdés, hanem sokkal inkább az a fontos, hogy a hívő felismeri az események mögött a cselekvő Istent. Mert azon, aki nem hisz, még a csoda sem segít. Illetve Jézus szavaival élve, azt az sem győzi meg, ha valaki feltámad a halottak közül (**Lukács 16:31**). Isten valós világot teremtett, amelyben természeti törvények működnek. Nem azért tette így, hogy azokat állandóan megváltoztassa. A csoda ugyanis egy természetfeletti, ritka esemény, amit Isten megerősítő jelként adott az üdvtörténet nagyobb jelentőségű állomásainál. Különösen Izráel történetének fontos része ez. Hiszen az a tapasztalat, hogy Isten hatalmas kézzel kiszabadította népét Egyiptomból és szövetséget kötött vele, örökre jel marad a nép számára. Erre hivatkoznak az izráeliták évszázadokon át, ezt adják tovább fiaiknak, akkor is, amikor nem történnek csodák. És istenfélő gyermekeik hiszik ezt. Talán itt egy párhuzamot is megsejthetünk az Újszövetség népével, amikor a szövetségkötés idején, főként Jézus és az apostolok által, sok csoda történt. Ezek pedig azért írtattak meg, hogy mi higgyünk. A csodáknak nem kell ismétlődniük ahhoz, hogy tudjuk, Isten most és mindörökké ugyanaz a hűséges, hatalmas és erős Isten.
16. Lásd Ézsaiás 43:25: „Én, én vagyok az, aki eltörlöm álnokságodat önmagamért, és vétkeidre többé nem emlékezem.”
17. „Népeknek is világosságot adtalak, hogy üdvöm a föld végéig terjedjen...”; lásd **Ézsaiás 49:6**;
Apostolok cselekedetei 13:47
18. Lásd még **Ezékiel 37:24**
19. **1 Korinthus levél 12**
20. **v.ö. 2 Korinthus levél 11:2**
21. **5 Mózes 32:1-43**
22. **Apostolok cselekedetei 7:2-53**
23. **V.ö. Ézsaiás 59:1-2**: „Nem az ÚR keze rövid ahhoz, hogy megsegítsen, nem az ő füle süket ahhoz, hogy meghallgasson, hanem a ti bűneitek választottak el titeket Istenetektől, a ti vétkeitek miatt rejtette el orcáját előletek, és nem hallgatott meg.”
24. „Így szól az ÚR az én uramhoz [...]” (**Zsoltár 110:1**; **v.ö. Lukács 20:41-44**).
25. Még inkább megerősíti ezt a **Dániel** könyvében megjelenő titokzatos **Emberfia (Dániel 7:13-14)**.
26. **v.ö. Máté 21:33-46**
27. **v.ö. Máté 23:34-35**
28. **v.ö. Jézus szavaival a János 2:19-21-ben**
29. A szenvedés bizonyos esetekben a halálon át vezet. Lásd, pl. **Szókratész** harcát az erényért, amikor tanításáért halálra ítélték. Tanítása elveszíti komolyságát, ha elmenekül, ha nem adja pecsétül az életét.
30. Azóta és ma is sokan türelmetlenek, hitetlenek. Meghirdetik, hogy ekkor vagy akkor jön el Jézus és a világ vége. Már itt áll a küszöbön. Le is írják, hogy pontosan milyen lesz minden. Csak egyvalamit felejtenek el: úgy élni, mintha Jézus ma jönne el.

***

© 2022 keresztények.hu - Minden jog fenntartva.

E dokumentum változatlan és teljes formában történő sokszorosítása magánhasználatra megengedett.

Minden más jellegű felhasználás, illetve a kiadás bármely formája csak írásos beleegyezésünkkel lehetséges.

Ha másként nem jelöljük, a weboldalunkon található írásainkban közölt bibliai részeket az 1975. évi Újfordítású Biblia javított kiadásából (Budapest, Magyarországi Református Egyház Kálvin János Kiadója, 1990), valamint a Revideált új fordításból (RÚF 2014. Budapest, Magyarországi Református Egyház Kálvin János Kiadója, 2014) idézzük.